

Stá

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerctwo:č da.

Stá

Njech ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěł pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočú ty.

Z njebies mana
Njech ól khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

Sserbske njedželske łopjeno.

Budyšin

11. oktobra 1925

Bauzen

Čištoč a nakład Šmolerjež kuliczišcžetnje a knižarnje šap. družšt. s wobm. ruč. w Budyšinje.
Wulhadža łóžbu šobotu a płaezi bértlětnje 78 łotych pjenjełow.

18. njedžela po šwjatej Trojizy.

Math. 22, 34—46.

Hdnž žebi našče dženknišče šwj. sczenje, lubny čžitarjo, nutrnje pšhecžitašch, hnydom špósnajesh, šo mašch tudny wažne wotdželenje noweho testamenta. Běšče martrowny tydžen. Našch Knjes pšchebnwa w templu. Tnžazy šo wokoło njeho čžišcžca a wocžakowaju na roškudne podawki. Ale tež jeho pšhecžiwnižny tam šu. Woni pytaju jeho s leščepoknyimi praščenjemi w jeho rěčži popadnyčž. Našch Knjes nikomu wotmolwjenje winojny njewošta, haj šam jim praščjenja štajesche, šo by šelħarnu šłóščž a jich njewědomnoščž w Bóšskich wěžach wotkrył. Wo najwažniščeji praščeni žiwjenja a wěrn šo tudny jedna, tač derje pšchi praščenjju šarišejškich, kaž pšchi praščenjju našcheho Knjesa. Tuž žebi rospominajmy:

Najwažniščeji praščeni ščescžijanskeho žiwjenja a ščescžijanskeje wěrn.

1. Kotra je ta najwjetšcha kašnja?
2. Čšto šo wami šda wo Khrystužu? Čžej žyn je wón?

I.

Praščenje ša najwjetščeji kašnju šarišejškim bliško ležesh. Pšchetož š sakonjej njeklušchachu jenož kašnje, ale tež wjele postajenjow w knihach Mójsašownych, pšches kotrež běšče hošpodařšče a nabožne žiwjenje luda šarišadowane. A tomu hiščcže njelicžomne, wot pišmawučženyčhunamafane wustajenja pšhindžechu, kiž dyrbjachu šakon ščitowacž. Te šo hacž na najmjeńšče počahowachu. To tola njemóžesh wšcho jenajku wažnoščž ša žiwjenje měčž. Kotre je pšchi tač

wjele postajenjach to najwjetšče? Wotmolwjenje našcheho Knjesa na tuto wulke a wažne praščenje žiwjenja je: „Ty dyrbišch Boha šwojeho Knjesa lubowacž s žykej šwojej wutrobu, s žykej šwojej dušchu a s žykej šwojej myšlu; to je přenja a najwjetšcha kašnja, ta druha pak je tej runa: Ty dyrbišch šwojeho bližšcheho lubowacž jako šam šo. Na tymaj dwěmaj kašnjomaj wišny žyly šakon a profetojo.“

Tamny muž, kotrehož běchu Šarišejšny š Jesušej pščkali, je drje žyly druhe wotmolwjenje wocžakal, něščto žyly noweho. A Knjes jeho jenož potašuje na pšchikašnju lubošče š Bohu a š bližšchemu, kotruž hižo šnajeshče, tač derje kaž my ju šnajemy. Ale bohužel tač hušto je, my wěmny wšcho móžne, ale prawje jo njewěmny, dokelž ša žiwjenje jo njetrjebamy. Ale nětko njech tebi pšches wutrobu dže: „Ty dyrbišch Boha šwojeho Knjesa lubowacž.“ Lubujesh Boha s žykej šwojej wutrobu? Njejšku hušto twoje polo, twoje kubko, twój muž abo twoja žona, šyn abo džowka, twoje pjenješny lubšče, njejšny šam žebi hušto lubšchi hacž Bóh, kotrehož lubeho Boha mjenujesh a tola s žykej wutrobu njelubujesh? Nje- dyrbi wón hušto čžescž, kotraž jemu škluscha, druhemu dacž a šwoju šhwalbu mnohemu pšchiboheji, kotrehož na wotkarju twojeje wutroby postajišch? Lubujesh Boha s žykej šwojej dušchu, t. r. w žyčnym žiwjenju, niž jenož hdnž w žyrkwi šedžišch, hdnž šyn nutrnny smyšlenny, ale tež pšchi twójim džěle, domach a na polu, lubujesh jeho we twójich čžerpjenjach a w twójim wježelu, we wščem, šštož našhonišch? Lubujesh Boha tež s žykej šwojej myšlu, t. r. tač kaž šyn nawuknył, šo čžže lubowany byčž? Niž jenož s hubomaj w šhěrlušchach, niž jenož s ertom w modlitwach, niž jenož s haj-haj praje-

njom, ale se skutkom a wopravdže, tak so twoje zyle žiwjenje wo tym šwědczi.

A s tym Jesuŝ hišćeje spočojom njeje. Wódla přenjeje steji druha kaŝn: „Ty dyrbiš ŝwojeho bližšeho lubowacž jako ŝam ŝo.“ Haj, tuta kaŝn je s přenjeje njerosdželomnje šwjasa, kaž japoschtol Jan pišče: „Hdnyž šchtó rjeknje: ja lubuju Boha a hidži ŝwojeho bratra, tón je ŝar. Pšchetož šchtóž ŝwojeho bratra nelubuje, kotrehož wón widži, tak móže tón Boha lubowacž, kotrehož wón njewidži? A tu pšchikaŝnju mamy my wot njeho, so tón, kiž Boha lubuje, tež ŝwojeho bratra lubowacž dyrbi.“ Ty dyrbiš ŝwojemu bližšemu pomhacž na cžele a na dušci, kaž pšcheješ, so ŝo tebi stanje. Ty dyrbiš jemu tak wjele dobreho cžinicž a popšhecž, kaž pšcheješ, so ŝo tebi stanje. Ty dyrbiš wšcho šte wot njeho wotwobrocžicž, kaž ty jo ŝam wot ŝebje wotwobrocžiš. Hdnyž to nětko wěmy, njedyrbimy ŝo we wutrobnej pokucže pšched nim ponižowacž? Esmy wobej kaŝni, ŝmy tež jenož jenu džerželi, stajnje džerželi w myšlach, ŝlowach a skutkach? To je wulke a wažne praščenje, pšchetož w tymaj dvěmaj kaŝnjomaj wižy žyly ŝakon a profetojo. Hdnyž hošdžik wucžehnjesh, na kotrymž wobras wižy, wobras dele padnje. Tak tež je s Božim ŝakomjom. Hdnyž najwjetšchu kaŝn pšchestupiš, žyly ŝakon padnje. Ty ŝy jón pšchestupik, ty ŝy Boži hněw a jeho ŝhłostanje ŝažkužik.

II.

Farijejszy w hromadže stejo na wuspěch ŝwojeho praščenja cžakachu. Naŝch Knjes je tule škladnošč wužik, s praščenjom k nim pšchistupicž. Woni ŝo tola ŝwojeho šnajomštwa se ŝwjatym pišmom ŝhwalachu. Woni ŝlubjeneho krala s Davitoweho rodu wocžakowachu. Tuž běšče to prawe praščenje sa nich: „Šchtó ŝo wam šda wo Khrystuŝu? Čzeji ŝyn je wón?“ To je najwažnišče praščenje sa žiwjenje a wumrěcže, to je jadro ewangelijsa. Tuto poŝlednje ŝlowo, kotrež je w templu rěčal, je runje tajke ŝwědcjenje wo jeho bójstwie, kaž jeho přenje ŝlowo: „Njewěštaj wój, so ja bycz mam w tym, šchtóž mojeho Wótza je?“ S wotmołwu ŝu Farijejszy bóršy hotowi. Woni praja: „Dawitowy.“ Žyly njeprawje s tutym wotmołwjenjom njemějachu. Jesuŝ běšče s domu a rodu Davita. Ale jich wotmołwjenje běšče jenož s džela prawe. Jesuŝ jim hnydom praji: „Kaŝ dha jeho Davit w duchu Knjesa mjenuje, hdnyž rjeknje: Tón Knjes je prajik k mojemu Knjesej: Esnydž ŝo k mojej prawizy, hacž ja položju twojich njepšhecželow sa podnožki twojich nohow? Hdnyž tohodla Davit jeho Knjesa mjenuje, tak dha je wón jeho ŝyn?“ To běšče žyly jaŝne. Davit běšče ŝam kral a knjes. Hdnyž w 110. psalmje Meŝiaŝa „ŝwojeho Knjesa“ mjenuje, tuž dyrbi džě Meŝiaŝ wjazny hacž jeho ŝyn bycz; wón dyrbi Knjes wšchitkich knjesow bycz, wón dyrbi Boži ŝyn bycz. Farijejszy bnychu tuto wotmołwjenje jara derje dacž móhli, hdy bnychu čžyly. Wo Jesuŝu wšchitzy profetojo ŝwědcža. To wědžachu wódžerjo luda, ale woni to njechachu pšhidacž. Hižo cžemne mrócžele Božeho hněwa wšche jich hlowny ŝo šhromadžowachu. Kaŝ derje, hdy bnychu w poŝlednjeje hodžinje ŝo knjemu jako k ŝwojemu Knjesej a šbóžnikkej pšnali — woni njechachu. Naŝch Knjes ŝo tohodla wot nich wotwobrocžesh a Bože ŝudy ŝu pšchishte na lud, kiž běšče žalbowaneho Božeho šapřě a šacžiknył.

Kaŝ s tobu steji? Naŝch Knjes tež tebi tuto praščenje přjódtkožiči: „Šchtó ŝo cži šda wo Khrystuŝu? Čzeji ŝyn je wón?“ Je wón tebi jenož Dawitowy ŝyn? Potom móžesh wo nim wšcho dobre rěčecž jako wo najšbožownišchim cžlowjetu, kiž je Boha najlěpje šnal a jemu najlěpje ŝlužik, ale

wón je a woŝtanje tola jenož cžlowjet — ty paŝ nimaš žaneho wumóžnika, pšchetož: „Žadny ŝwojeho bratra njemóže wumóz a nihtó Boha šjednacž. Drohe je, jich dušche wumóz; wón budže ŝo toho do wěcžnoščje woŝtajič.“

Ty njemóžesh hinaŝ wotmołwicž, hacž so je wón Boži ŝyn. Wón je ŝam raŝnje a huŝto ŝo tak mjenował, hdyž rjeknje: „Ja a tón Wótž ŝmój jene. Šchtóž mje widži, widži Wótza.“ Wón wobŝwědczi ŝwoju wěcžnošč: „Přjedny dnžli Abraham bě, ŝym ja“, ŝwoju wšchedomóz: „Mi je data wšchitka móž w njebjeŝach a na semi“, ŝwoju wšchewědomošč: „Hdžez dwejo abo tšjo šhromadženi ŝu w mojim mjenje, tam ŝym ja ŝriedža mjes nimi.“ Wón praji, so móž ma, hrěchi wodačacž, modlitwy wuŝkšhecž, morowny šbudžicž a ŝud džeržecž na poŝlednim dnju. Jeho jaŝnemu a jadriwemu ŝlowu napshecžiwu hinaŝ njemóžesh, hacž jeho sa Božeho ŝyna špóšnacž. Jeho japoschtoljo ŝu w tym wuŝnacžu pšhesjeni: Žyly ŝwjate pišmo stareho a noweho ŝluba wobŝwědczi, so je wón Khrystuŝ, ŝyn žiweho Boha. Žyly ŝchescžanška žyrkej wuŝnaje: „Ja wěrju do Jesom Khrysta, Božeho jenicžeho narodženeho ŝyna, naŝcheho Knjesa.“ Hdnyž jeho ŝlowu, ŝlowu profetow a japoschtolow, hdyž wuŝnacžu žyrkwje wěrish, dyrbiš s Pětrom wuŝnacž: „My ŝmy wěrili a pšnali, so ty ŝy Khrystuŝ, ŝyn žiweho Boha“, dyrbiš s Domaschom pšched nim ležo k njemu ŝo modlicž: „Mój Knježe a mój Božo.“

To je prawe wotmołwjenje, kotrež dyrbiš twojemu Knjesej dacž w žiwjenju a wumrěcžu.

Hdy paŝ budžesh tuto prawe wotmołwjenje namakacž? Hdnyž se wšchej ŝhutnošču ŝy nawuknył ŝo prašhecž: kotra je najwjetšcha kaŝn? a ŝy k wutrobje wšal: ty dyrbiš Boha, ŝwojeho Knjesa, lubowacž a ŝwojeho bližšeho jako ŝam ŝo. Ale cžiniš to? Esamo hdnyž jo čžesh, ty jo njemóžesh. Ty lubujesh ŝam ŝo. Kaŝta wina! Šchtó ju šahubi? Kaŝta ŝhoroscž! Šchtó ju šahoji? Jesuŝ, Boži ŝyn, w kotrymž Boža lubošč ŝo k hrěšnikam dele ŝhila a jeho na wótžnu wutrobu cžehnje, so tam ŝo s lubošču šahori, so hinaŝ njemóžesh, hacž wuŝnacž: „Lubujmy jeho, pšchetož wón je naŝ přjedny lubował“ a „Je Bóh naŝ tak lubował, — mjenujzy so je wón naŝ lubował a pškal ŝwojeho ŝyna, so by šjednanje był sa naŝche hrěchi — dha ŝo tež my mjes ŝobu lubowacž mamy.“ Šamjen.

Čžaf je hnada.

(Póŝtracžowanje.)

Nětk wjedžesh, so je morwy, so ŝo ženje wjazny k nej a džecžom njewróczi, so je jeho „cžorna džera“ na pšchego póžřela. Ow, a tak bě domach woteschoł! Bjes štrowjenja, bjes kóždeho dobreho ŝlowa! Žu a džeczi bě šastorcžik, haj do najwjetšeho hubještwa štorcžik. Bojašliwy bě cžeknył pšched dželom a nusu, so by woboje podwojik sa žonu a džeczi! Ach te wbohe, wbohe džeczi! — Na pšchego ŝu wuhanjene se tym, so ŝu džeczi ŝamomordarja! — Esamomordarja! Ha, ŝwět ŝo hanibuje ŝam tuteho mjena a rěczi a pišče, kaž bě to haŝle njedawno cžitala, wo „ŝwobodoŝmjerczi“ — (Freitod)! Jaŝo bu to něšchtu druhe było a něšchtu lěpšche! Sa tajki skutk, ně njeskutk ŝlušcha tež tajke mjeno: ŝamomordar. — „O Davito, Davito, tak ŝy tole mohł cžinicž!“ tak wudrě ŝo ji to se šyŝkapoŝneje wutroby.

Ale nochžyšche njeprawna bycz! Wobŝtoržujjo mandželšeho, špóšna, so ma tež wobŝtoržowacž ŝama ŝo. A ženje njebě tak wótrje šaŝudžowala ŝebje ŝamu a ŝwoje brachi, kaž w tutej nóžnej hodžinje pšchi „cžorneje džerje!“ Bě tež wjele

cžorneho w jeje dotalnym žiwjenju. „Wobosa!“ by muž jej hušto pschwołał — a je prawje měł. Haj, bě, mórcžata była a wobožna, njebě ženje hubu dzeržecž mohła. A jako bě domoj pschischoł, sapocžecž ham a s njej nowe a druge žiwjenje, tak bě to hawkotala, fajka bě to była — a fajka tehdy — a fajka tehdy! Ow, by-li ho jej muž hišcže ras domoj wrócził, fajka zyła jomu to bycz mandželsta! Tola, to njebě wjazn móžno! W rostorje a sly bě woteschoł, — woteschoł na pschezo! —

Kak dołho bě tam pschi „cžornej džerje“ w tajkim rudzenju hedžala a ležala, to Hana žama njewjedžesche, jako dyrkotajo po zlytm cžele, t žebi pschińdže. Eso dopomniwšchi na džeczi, šhraba ho hnydom a wlecžesche ho, zyła šbita, pomakku domoj. Tam ho swjesy mucžna po cžele a duchu na ťožo, tola njemóžesche wužnyčž! Ow, fajka to nóz! A fajke to ranje! Bě jej, kaž so by ho ji něšcto snutska rostorhnyło, šštož njemohło ho ženje wjazn sahojicž. Eso woblekajo, štu-pi t špihelej — a njesesna ho žama! Bě šchědžiwa! Tuta hrošna nóz bě barbu jeje wlošow pscheměnika! —

A njebě dha žebi Davit woprawdže myšlił na žonu a džeczi?!

Ow haj, s woprědka tola! Jako bě džowcžicžka jeho wopušcžika, bě jemu pschezo hišcže tak, jako by mału, mjehku rucžku w žwojej cžul, a jako by jeho tuta rucžka s waha cžahnyła wróczo s teho pucža, po kotrymž bě dužn. Tola potom wotšhažny tuto sacžucže a wotšhažny tež nanowu lubošč a mandželstu lubošč a myšlesche jenož ham na ho. Žemu, haj jemu bě ho njeprawda štała wot Boha a cžłowjekow! Wšchitžn běchu jeho wopušcžili, tohodla njemóžesche jemu to ničtón sa što wsacž, hdyž nětk wón wšchittich wopušcžici, hdyž žwój njesbožowny semški běh pschi tutej „cžornej džerje“ ham ščonczi. Cžłowjekojto běchu wina na tym, hdyž to cžinjesche. Haj, a po prawom bě Bóh ham na tym wina; by tola mohł jemu lepje pomhacž!

Tak Boha hanjo myšlesche a rěcžesche ham pschi žebi, so by ho pschihotowal a požnył sa cžorny njeskutk, psched kotrymž ho tola sažo tak bojesche.

Pschi tym bě hacž t „cžornej džerje“ dóschoł. Cžrjóda wrónow wulecžja, wot njeho šescherjena, naštróžana s wjerbow To ho žmjercž štróži. Požny njeměra teptasche tam tón tak njesbožowny wokoło džery. Potom hladasche wróczo do wšny. Kak posdže drje to bě? Zyle wěsčje cžajnik na wěži bórny hodžinu wotbije, a to bě hacž žem žlyšhecž. Tute šynki cžy-sche tola hišcže rad ras žlyšhecž. Tuž žebi wotmyšli, hišcže tak dołho wocžaknyčž, doniž cžajnik hodžinu nje-wotbi.

Tak tam cžakajo, štu-pi hacž t wodže, a wucžeže rubiško, so by žebi šymny pót šetřel. Bě jemu tak šyma a bě jemu tak cžoplo! „Hdyž cžajnik bije, ščinju jo!“ sawoła wótse, so by hrošbu sahnal a mozow nabhyl.

(Potracžowanje.)

Zyrkej a štat.

Bóle a bóle ho pokasuje, so wojowanje, kotrež nětkole ludy Afriki a Asije pschecžiwu ludam Europy wojuja, njeje jenož postupowanje jenotliwnych ludow, kotrež bychu cžylye kóždy ham sa žebje něšcto dozpečž. Ně, tu dže wo wjazn! Je to powšchitkowne hibanje ludow, kotrež běchu hacž dotal bóle abo mjenje pod nadšnjejštwom europškich ludow. Jeho šaměr je, wotšchascž tutu kwalku a žebi wudobycz žwobodu. Tak je to w Marokowskej, w Egiptowskej a Sryškej. Ale niž jeno to, jewi ho tež hišcže wjazn! Je to hibanje Isla-

ma, ludow mohamedanšeskeje wěry, kotrež žaha wot ranšeskeje Asije hacž t wjecžornej Afrizy. Mohamedanojo cžetřja pak pod brachom, kotryž tež tuthwilu druhdže nadenđesch. Šim pobrachuje „hlowa“, wjednik, tón „prawy muž“; nimaja kalifu. Kalif je pola nich to, šštož sa romsko-katolštu zyrkej hamž. Bychu-li sa kalifu měli mudreho a šhrobkeho muža, by drje wěž Europškich hišcže bóle klazala, hacž to tak hižo klaza. A so to klaza, to je „dobytč“, kotryž je Europa s wulfej wójnu cžinika — a s Europu šchescžijanštwu. —

Braunšweigška, po powrócže njelubje wuwolana, je we tu šhwilu sa jich wjele s dobrym pschikladom. Ministerštwu je tam te tak mjenowane Grotewohl-Šasperške škulške wuka-ly, s kotrymž Braunšweigška žwětowu šchulu dosta, šběhnyła. Wukas praji, so žu ew.-lutherške gmejnske šchule a štatne a měšcžanske wysch. šchule po šak. s l. 1913 s wěruwušnacžom, tohodla ma žylye rostwučžowanje na tutych šchulach po tym šložene bycz. Nutrnoščje w šchulach a rjadownjach, kaž žu přjedny byke, ho sažo džerža. A tutón postup abo tuto wrócženje t štarem u prawu žu dozpečli štaršchi, kotšiz žu we žwojich šwjastach njepšchestawajžn wojowali sa žwoje prawa, sa žwoje džeczi, sa žwoju wěru!

W šakškej krajnej zyrkwi dozyla, niž jeno w šerbškich wožadach, je lěto a mjenje duchownych a študowaznych, kotšiz mohli přjedny abo posdžišcho duchownške šastojništvo šastawacz. Móže ho žamo hižo prajicž, so duchowni pobrachuja. To ho pokasuje wožebje nětkle, hdyž dyrbi ho to a tamne měštno wožebje we wulkich wšach a městach, kotrež bě powójnskeje nuly abo wójnskich wobštejnoscžow dla njewobžadžene woštało, sažo wobžadžicž, dokelž žebi to džělo a šastaranje wožady žada. S tutoho bracha móže zyrkwi a wožadam a dozyla šchescžijanštwu w našchich krajach wulka šchłoda nastacz, jeli so ho njeporadž, štrach wotwobrocžicž. A šštož to tak sa wšchě wožady powšchitkownje płaczi, to płaczi sa našche šerbške wožady a dozyla sa našche Šserbštwu dwójžn. Tohodla mamy wšcho, šštož jeno móžno, cžinicž, šmóžnicž wobdarženym mlodženzam študium bohožłowštwu! Tuž ho tola njech wjazn a wjazn tych, kotšiz maja Šserbštwu lubo a cžedža, so by mjes Šserbami ho Bože šłowo w šerbškej rěcži pschipo-wědało, pschisamkne „Towarštwu Pomozny sa študowaznych Šserbow“ abo njech hewal s darom a s wotkasanjom pod-piera tutu wulžy wažnu a nušnu wěž! Tuthwilu študuje na němskich universitach jenož 1835 bohožłowžow a w Bethe-lu 85. To je žnadna licžba pornjo přjedny.

Wšchelle s bliska a s daloka.

Župjanška wožada, kiž je žebi do šarškeho domu halle psched krótkim witala mlodeho šnješa šararja, je žebi nětk s radoščju witala tež mlodu šnjeni šararčku, džowku njesa-pomnjeneho Šodžijškeho šararja Ršchizana. Wutoru, 22. šep-tembra, buschtaj w Šodžijškim rjanym Božim domje šwěro-wanaj; bě džě Šodžijški šarški dom tež hacž žem hišcže do-mišna našcheje šnjenje šararčki. Našche wjekele je wulke, so mamy rny šerbški šarški dom. Bóh tón Rnjes jón žohnuj a s nim našchu žyly wožadu.

Šrodžijšcžanška wožada hotuje ho na to, hišcže w tu-tym lěcže požwjecžicž nowe šwonny. Je tola w žykej wokoli-nje ta jenicžka, kotraž žebi njebě hišcže to, šštož bě wójna jej na šwonach rubika, wurunala. Nowe šwonny žu pola Šchillinga w Špoldže škasane.

Šakšta lutherška zyrkej — a s njej pschedny wšchěm Šip-sčžanška univeršita, — žaruje. Dr. Širgenšohn je šemřel. Zyle nahle je Bóh tón Rnjes tuteho wucženja, wucžerja a

prédarja wotwoľak. Se kwojej kwojbu jédzješhe strowy do kupjelow k morju, domoj pschindžechu wschitzu khori, bórny wumrě 13lětna džowka na tyfus, sa njej nan, sa tutym nětk tež hiščeje 15lětna džowka. To je styskapoľne domachpřta- nje! A to je wulke schodowanje, wošebje sa Lipsčjanstu universitu a sa saskich a němstich ewangelskich bohokłowzow. Dr. Girgensohn bě w Lipsku s našlědnikom krajneho biskopa Thmelka a doloko a scheroko mjes ewangelskimi snaty wu- czenz, kotrehož mjenuja toho kóbu najbóle wuczeneho theolo- gu našeho čaša a hwěšdu přenjeje wulkošče. Na univer- sicze, na klětzy a na wjele rošwucžowanjach a shromadžisnach — tak tež hable psched krótkim na wulkim rošwucžowanju sa saskich duchownych w Drježdžanach — je dopokasaľ, kaľ do- kladnje džěla a štuttuje, kaľ pyta a kaľ je tola pschi wschej wuczenošči a mudrošči kěbi kwojeho Boha stajnje wěšty. Knjesowu wošadu twaricž, Knjesowej zyrkwi kľužicž, to bě jemu to přenje. Nětk je Bóh tón Knjes po kwojej sa naš čłowjekow njewušlědžomnej radže tuteho muža, kotryž bě hable 50 lět stary, k kěbi woľak. My kó pohorjamy w na- džiji, so kwojej ewangelskej zyrkwi wobradži tež dale kwěr- nych a doštojnnych wjednikow a wuczerjow a so trošchtuje tych, kotřiž kó tak hľuboko šrudženi.

Bruske provinzialne synody kó so w poslednim čašu sšhadžowale k wobšchěrnemu a dokladnemu džělu wo wažnych praščenjach wošadow, kaž do zyla ewangelskeje zyrkwe, tak w Schlesyskej a w Brandenburgskej. Wošebje wustupichu tež sa ewangelsku schulu. Scheri tola nětkle po zylm kraju no- wy nacziš sa wulkoštatny schulski satoň, s kotrymž njeje tak daloko hacž je snate, — a snaty je kó scžiniľ s winu někaľke- ho nješwěrneho, — ništon, kaž kó šda, špokojom. Na Bran- denburgskej provinzialnej synodze wuprajichu to žadanje, „so dotalne ewangelske schule tež dale ewangelske woštanu, bjes teho, so by nusne byľo, to hable něhdže namjetowacž.“ — Pomorska synoda wustupi sa njedželu w podobnej myšľi, kaž to našhe kopjeňko 4. oktobra pišasche. „Wona měni, so kó kamo wot kó rosumi, so kó wschě wulke kwjate dny ewan- gelskeje zyrkwe bješe wscheho turnowanja a sporta a so tež kóždu njedželu njebywa Boža kľužba s tym kažena.“ — Pschi pošedženju schlesyskeje provinzialneje synody, kotraž kó 24. septembra šapocža, bu wošjewjene, so njeje w tukhwilu we raňšchej Hornjšchlesyskej žane faške měštno wupróšdnjene. We wječornej Hornjšchlesyskej je ewangelska mjěšchina; te- hodla kó so tam jenotliwe wotdžěle šjednocžike do zylka, pod mjenom „Evangelischer Volksdienst.“ Wo mižionštwje mjes póhanami bu wošebita rošprawa podata, kotraž wulkeho pschihłožowanja namaka; wuprajichu džak wschěm, kotřiž s lu- bošču Knjesowemu mižionštwu kľuža a napominachu, so by kó tuta lubošč dale a bóle hajila we wschěch woschach.

Zyrkwiny džěni w Bělej Wodze. Zyrkwiny džěni abo kwjedžen sa zyrkwiny 2. wotkrješ našheho Rósbórkšheho wo- krješa ma kó kóbotu 17. a njedželu 18. oktobra t. l. w Bělej Wodze wuhotowacž. Tajke kwjedženje kó s tym wotpohla- danjom pschiprawja, so by kó ewangelske šacžucze w štawach našheje zyrkwe wožiwilo a pošylnilo a zyrkwine žiwjenje kó wobnowilo. Šswjedžen kam kó kóbotu wječor se šwo- njenjom a hudžbnymi pschednošchkami w zyrkwi šapocžina. Šłowne kwjeczenje kó wěšo njedželu wotměla; program je jara bohaty: Dopokdnja 1/28 hodž. budže kemschenje sa mło- džinu; w 9 hodž. kó kěrľusche s wěže pišaju; w 1/210 hodž. je kwjedženška šhromadžisna w zyrkwi, hdžež smějetaj psched- nošhki k. superintendent May wo: „Šhto tebi zyrkej poški-

čjuje,“ a k. generalny superintendent dr. Schian-Wrótkławski wo: „Šhto kěbi twoja zyrkej žada?“ — W 12 hodž. budže šjawne wustupjenje na torhošchču abo na wikach, hdžež bu- džeja rektor Strohmeyer, sup. May a generalny superinten- dent dr. Schian rěčecž wo: 1. Do přědka k nowej mozy, 2. Do přědka k nowemu wjeľelu a 3. Do přědka k nowej khrobłošči. W 2 hodž. kó schulste džěczi k džěcžikemschenju šhromadža a 1/23 hodž. kó wulka šjawna šhromadžisna w ewangelskej to- waršhni wotměwa. — Pschilamknyč kó budže na kónzu pschednošhki se kwětkymi wobrašami: „Se šandženošče schle- syskeje zyrkwe.“ — Š prajeneho je widžecž, so budže kó na tutym zyrkwiny dnju jara wjele pošticžecž, šhtož ma trochu šajimanje sa žiwjenje našheje ewangelskeje zyrkwe, njech škladnošč njestomdži, do Běkeje Wodny dóncž a kó na tutym kwjedženju wobdžělicž. Wošebje kó wotčakuje, so budže wo- pnt šbližennych wošadow, kaž Čžělniškeje, Wochožanskeje, a Ššlepjanskeje jara bohaty. — Šodarmo tam žyľe wěšče ništo njepobudže, ale kóždy, kiž kó wobdžěli a tam kľuški wo bėdženjach našheje ewangelskeje zyrkwe a jejnych nadawkach, kěbi něšhto kóbu domoj pschinjeke sa žiwjenje a wutrobu. Š.

W Döbelnu šhadžowachu kó wot 26. hacž do 28. sep- tembra towarštwu młodnych holzow „Krajneho šwjaska ewan- gelskeje młodžiny sa Saksku.“ Se wschěch kónčžin Sakskeje pschihwatachmy tam, so bychmy kó šjawnje wušnali Knjeso- wej zyrkwi a to se kłowom a se štutkom. Na 250 towarštwow běšhe kó tam šhromadžilo, a niž mjenje khorhojčžkow a šna- mjenjow pschewodžěšhe čžah tych 3000 pschitomnych kóbušta- wow. Šsobotu wječor běšhe witanje towarštwow w dwě- maj šalomaj. Zyrkwinska wyschnošč, měšto Doebeln a drusy witachu naš na našch 5. šwjaskow šjěšd. Špěwy a kłowa mě- nješhtaj kó, a to wscho pod rjanyh hěškom našheho šwjaska: „Tón Knjes je našch šudnik! Tón Knjes je našch mišhtr! Tón Knjes je našch kral! Wón pomha nam!“ Druhi džěni, njedželu, šwonjachu šwonny kwjatocžnym Božim kľužbam. Bože domy pjelnjachu kó pošne kčžějazeje młodžiny, a s jich wěžow šmahowasche wulka šschizna khorhoj našheho šwjaska, a jeje šmahowanje we powěšhe běšhe nam kaž jene: „Šhwal teho Knjesa moja dušha!“ Šbožowna to młodošč, kotrejež mišhtr Ješus je! Šo Božimaj kľužbomaj šhromadžichmy kó šjawnje na torhošchču. Našhe khěrľusche a špěny, kotrež knjes šarať Müller a jeho kšynojo s trubami pschewodžachu, kľincžachu daloko psches měšto a wokolinu. Špopokdnju čže- hnješhe wulki špěwazy čžah psches měšto na te měštna, hdžež běch potom wschelake wuhotowanja: pschednošhki, špěwy, hry. Š wječornej nutroščju w Božim domje škónčži kó džěni, kotryž dnybješhe druhim a wošebje tej młodžiny, ko- traž kó hiščeje wot naš šdaluje, pošasacž šamer našheho šjěšda, kotryž jenicžžy šteji pod hěškom: „Sa kraleštwu Je- šuša!“ Šondželu běšhe nětko džěni džěla sa naš. Šo raňšchej nutrošči w Božim domje šhromadžichmy kó we rumnej šali k bibliškej hodžiny, kotruž nam našha wodžerka, knjeni šaraťka Šröhlichowa, džeržěšhe: Šczenje kwj. Jana 18, 37. Šhěrľusche džaka a šhwalby šako šakľincžachu a my kšny kóbu wšali wulku Doebelnsku wěru pošnu škotnyh šornjatkow dom do našchich domow a wošadow. M. B.

Gustav-Abolšowe towarštwu je nadobny daľ sa kwoje džělo doštalo. Njemjenowaný je jemu dariľ 600 000 hriv- now. To je pschi našchich wobštejnoščach jara wulki pjenjes. Towarštwu je tak šmóžnjene, wuwješč jich wjazy s tych wjele nusnych nadawkow, kotrež ma.